

Yttrande om SOU 2019:45 Framtidens kemikaliekontroll Hantering av kombinationseffekter och gruppvis hantering av ämnen

Sammanfattning

H&M-gruppen välkomnar utredningen om ”Framtidens kemikaliekontroll om hantering av kombinationseffekter och gruppvis bedömning av ämnen” och dess krav på en djup omvandling av EUs kemikalielagstiftning. Vi ser att betydande förbättringar av nuvarande kemikalielagstiftning krävs eftersom hantering av kombinationseffekter och gruppvis bedömningar inte har tagits i beaktande i befintliga kemikalielagstiftningar trots att forskning påvisar dess stora risker. Utredningen innefattar ambitiösa rekommendationer för att initiera det nödvändiga arbete som länge varit efterfrågat.

H&M-gruppens synpunkter på rekommendationer

Vi stöder antagandet att genomförandet av rekommendationerna kommer att bidra till att uppnå viktiga hälso- och miljömål samt de globala målen för hållbar utveckling. Rekommendationerna ligger i linje med H&M-gruppens vision inom hållbarhet ”Lead the change towards circular and climate positive fashion while being a fair and equal company¹” samt kemikalievision “Leading the change towards safe products and a toxic free fashion future²”.

H&M-gruppen instämmer med rekommendation 6.1 att lika hög skyddsnivå för blandningar som för enskilda kemikalier är ett måste för att nå en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön. Vi vill understryka att införandet fordrar välgrundade, tydliga och likvärdiga krav i all kemikalielagstiftning på EU-nivå för att bedöma riskerna med exponering av kemikalieblandningar.

H&M-gruppen välkomnar att Sverige ska driva på arbetet på EU-nivå med att förbättra skyddet mot blandningar av kemikalier samt förbättra gruppvis hantering av farliga ämnen och att detta arbete ska implementeras i relevant EU-lagstiftning. Det är av stor vikt att EUs kemikalielagstiftning i större utsträckning har paraplyregler som knyter samman olika delar av EU-regelverk för en mer harmoniserad lagstiftning inom kemikalieområdet, enligt rekommendation 6.2.

Ett ramdirektiv för hälsa enligt rekommendation 6.3 skulle tydliggöra risker för människan som recipient av olika blandningar av kemikalier samt olika stressfaktorer i miljön. Identifierade miljöfaktorer såsom klimatpåverkan, förlust av biologisk mångfald och kemikalieexponering är

¹ <https://sustainability.hm.com>

² <https://hmgroup.com/sustainability/circular-and-climate-positive/chemicals.html>

viktiga hållbarhetsområden som omfattas av H&M-gruppens strategiska hållbarhetsarbete. Införandet av ramdirektiv för hälsa skulle skifta fokus från att se på enskilda miljöfaktorer till att skapa ett helhetstänk kring den sammanlagda effekten och kopplingen till människors hälsa, vilket ger ytterligare incitament till att driva hållbarhetsarbete i stort.

H&M-gruppen ser vikten av ökad kunskap om verkliga exponeringsmönster baserat på olika exponeringsvägar och exponeringskällor då det ger större kunskapsunderlag för riskreducerande åtgärder samt vetenskapligt baserade regulatoriska beslut. Vi tillstyrker syftet att samla data som möjliggör aggregerad och kumulativa exponeringsbedömningar, men vi ser att det är väsentligt att data ska insamlas i en europeisk databas. För att nå en önskvärd effekt av kemikalielagstiftning krävs det att den baseras på verkliga exponeringsmönster av kemiska ämnen och blandningar. Därför välkomnar vi rekommendationen 6.4 och 6.5, vilka på lång sikt förväntas öka kunskap och transparens av skadliga kemikaliers påverkan på hälsa och miljö.

Att införa en allocation factor, enligt rekommendation 6.6, skulle bidra till att effektivt reducera exponering av farliga kemikalier. Dock kan en följd av införandet innebära att idag säkerhetsbedömda blandningar inte kommer anses säkra. Ett exempel är kosmetiska produkter med UV-filter vars syfte är att skydda huden från skadlig UV-strålning. Den säkerhetsbedömda koncentrationen och exponering kommer med en allocation factor troligen inte bedömas som säker och resultatet blir en produkt utan önskad effekt. Om en sådan allocation factor ska införas måste en gedigen konsekvensanalys först utföras och möjliga undantag inkluderas.

För att möjliggöra transformationen till cirkulär ekonomi ser H&M-gruppen att det är avgörande att farliga kemiska ämnen och blandningar substitueras. Vi instämmer därmed i rekommendation 6.7 att systematiskt införande av substitutionsprincipen i relevant lagstiftning skulle främja en stegvis minskning av kemikalierisker och innovation av mer hållbar och säkrare kemi.

Att ha tillgång till data underlättar och styrker det utfasningsarbete på gruppvis hantering av kemikalier som H&M-gruppen tillämpar idag. Vi tillstyrker därmed att stärka kraven på gruppvis hantering av kemikalier i REACH enligt rekommendationen 6.8 samt synliggöra ECHAs pågående bedömning av kemikalier att flagga kemikalier med misstänkta SVHC egenskaper enligt rekommendation 6.9. Att även flagga särskilt farliga kemikalier i andra lagstiftningar såsom förordningen om kontakt med livsmedel skulle bidra till att ämnena får en likvärdig bedömning och substitueras därefter. På så sätt undviks problematiken att samma ämne har olika bedömningar i olika lagstiftningar. Båda rekommendationerna ökar transparensen och minskar risken för falsk substitution, något som H&M-gruppen anser är av största vikt för ett framgångsrikt kemikaliearbete.

EU:s kommande kemikaliestrategi för hållbarhet enligt den gröna given (European Green Deal) som utkom som utkast 9 maj 2020 har tydliga synergier med rekommendationerna i denna utredning. Vi ser att man bör dra nytta av dessa synergier och kommande arbete som planeras inom ramen för EU:s kemikaliestrategi, till exempel förenkla och stärka den rättsliga ramen, gå mot en process med "ett ämne - en bedömning" samt kombinerade effekter av olika kemikalier för att nämna några.

Maria Thorsson
Chemical specialist
Global Product Compliance Department
maria.thorsson@hm.com

Ida Brolin
Chemical specialist
Global Product Compliance Department
ida.brolin@hm.com

H&M Group COS WEEKDAY MONKL H&MHOME *& other Stories* ARKET AFOUND

H & M Hennes & Mauritz AB (publ) was founded in Sweden in 1947 and is quoted on Nasdaq Stockholm. H&M's business idea is to offer fashion and quality at the best price in a sustainable way. In addition to H&M, the group includes the brands COS, Monki, Weekday, & Other Stories, H&M Home and ARKET as well as Afound. The H&M group has 51 online markets and more than 5,000 stores in 74 markets, including franchise markets. In 2019, net sales were SEK 232 billion. For further information, visit hmgroun.com